

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Scrúdú na hArdteistiméireachta 2019

Oideachas Reiligiúnach

Gnáthleibhéal

Dé hAoine 21 Meitheamh Tráthnóna 2:00 – 4:00

Líon Iomlán na Marcanna 320

Treoracha Ginearálta d'Iarrthóirí

CAITHFIDH IARRTHÓIRÍ IAD SEO A LEANAS A FHREAGAIRT

- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A hAON
- **DHÁ** CHEIST AS AONAD A DÓ
- CEIST **AMHÁIN** AS AONAD A TRÍ

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ CHEIST SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 40 marc ag gabháil le gach ceist)

ROINN A CUARDACH BRÍ AGUS LUACHANNA

CEIST 1. CUARDACH NA BRÍ SA LÁ ATÁ INNIU ANN

Freagair a) agus b).

- a) Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi ar féidir le daoine a chuireann ceisteanna faoi eispéireas na fulaingthe sa saol, é sin a fheiceáil in ealaín, ceol, litríocht nó cultúr óige an lae inniu. (20 marc)
- b) Mínigh **dhá** chúis a mbaineann daoine úsáid as gníomhartha siombalacha chun a léiriú cad é a bhfuil brí leis ina mbeatha. (20 marc)

(Foinse: www.bobhaa.com)

CEIST 2. CUARDACH NA BRÍ SA RÉ ÁRSA

Freagair a) agus b).

- a) *Samhlaigh go raibh Platón ag cur comhairle ar dhaoine óga sa lá atá inniu ann faoi bhrí na beatha.*
Ón eolas atá agat faoi smaointe Phlatóin, tabhair breac-chuntas ar shlí **amháin** a spreagfadh sé daoine óga le fíorbhrí na beatha a aimsiú i saol an lae inniu. (20 marc)
- b) Scrúdaigh conas a thugtar aghaidh ar bhrí na beatha i miotas **amháin** a bhaineann le daoine a mhair i sochaí ársa. (20 marc)

CEIST 3. FOILSIÚ

Freagair a) agus b).

- a) Déan cur síos ar conas a léiríodh Dia/déithe/an neach diaga tríd an bhfoilsíú in **dhá** cheann de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:
◆ AN BÚDACHAS	◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT	◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN TIOSLAMACHAS	◆ AN GIÚDACHAS	(20 marc)
- b) Mínigh conas is féidir an tuiscint ar 'foilsíú ó Dhia' a fheiceáil i mór-reiligiún **amháin** sa tslí ina gcaitheann a chuid ball le téacs diaga. (20 marc)

(Foinse: Softkey Multimedia Inc)

AONAD A DÓ

(160 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 60 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT **DHÁ** CHEANN DE NA TRÍ ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN B AN CHRÍOSTAÍOCHT: BUNÚS AGUS CUR IN IÚL COMHAIMSEARHTHA

Freagair a), b) agus c).

- a) Scrúdaigh an tionchar a bhí ag riail na Róimhe ar shaol polaitiúil agus reiligiúnach na nGiúdach sa Phalaistín le linn aimsir Íosa Nazórach. (20 marc)
- b) Déan cur síos ar a raibh na Giúdaigh ag súil leis ó 'Ríocht Dé' le linn aimsir Íosa Nazórach. (20 marc)
- c) Tabhair breac-chuntas ar chosúlacht **amháin** agus ar dhifríocht **amháin** idir a ndearna Íosa a theagasc faoi 'Ríocht Dé' agus an tuiscint a bhí uirthi ag Giúdaigh a linne féin. (40 marc)

ROINN C REILIGIÚIN DHOMHANDA

Freagair a), b) agus c).

- a) *Baineann an smaoineamh maidir le rud éigin a bheith 'Tabú' le reiligiún príomhúil.*
Déan cur síos ar a bhfuil i gceist le **dhá** smaoineamh eile a bhaineann le reiligiún príomhúil. (20 marc)
- b) Déan próifíl ar conas is féidir tionchar reiligiúin phríomhúil a fheiceáil i mór-reiligiún domhanda a ndearna tú staidéar air. (30 marc)
- c) Roghnaigh reiligiún domhanda **amháin** as Liosta A agus reiligiún domhanda **amháin** as Liosta B thíos:
LIOSTA A: ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN GIÚDACHAS
LIOSTA B: ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN HIONDÚCHAS ♦ AN tIOSLAMACHAS
Déan comparáid idir an chaoi a ndéantar céim **amháin** i bhfás creidimh duine a cheiliúradh i ngach ceann de na reiligiúin dhomhanda a roghnaigh tú thuas. (30 marc)

ROINN D CINNEADH MORÁLTA A DHÉANAMH

Freagair a), b) agus c).

- a) Tabhair breac-chuntas ar an tuiscint faoina bhfuil ceart agus mícheart de réir mar a theagasc Íosa Nazórach dá lucht leanúna í agus é ag seanmóireacht i dtaobh 'dlí an ghrá'. (20 marc)
- b) Déan cur síos ar shampla **amháin** den chaoi a ndéanann sainchreideamh Críostaí sa lá atá inniu ann iarracht teagasc Íosa Nazórach i dtaobh 'dlí an ghrá' a chur i bhfeidhm. (30 marc)
- c) ● COIREACHT & PIONÓS ● EITIC MHÍOCHAIINE ● POLAITÍOCHT & EACNAMAÍOCHT
● CAIDRIMH & GNÉASACHT ● FORÉIGEAN
Scrúdaigh an chaoi a mbeadh tionchar ag teagasc Íosa faoin 'gcaidreamh ceart' ar Chríostaithe agus cinneadh á dhéanamh acu faoina bhfuil ceart nó mícheart maidir le ceann **amháin** de na saincheistean sa liosta thuas. (30 marc)

AONAD A TRÍ

(80 marc)

BA CHÓIR DUIT TUAIRIM IS 30 NÓIMÉAD A CHAITHEAMH AG FREAGAIRT CEISTEANNA SAN AONAD SEO. NÍ MÓR DUIT CEANN AMHÁIN DE NA CEITHRE ROINN SEO A LEANAS A FHREAGAIRT.

(Tá 80 marc ag gabháil le gach roinn)

ROINN F SAINCHEISTEANNA CÓRA AGUS SÍOCHÁNA

Freagair a) agus b).

- a) ● TÉACSANNA CHRUTHÚ AN DOMHAIN I nGEINEASAS ● CÚIG FHORAITHNE AN BHÚDA
● LEASIONADAITHE RÍ AN DOMHAIN

Próifíligh conas is féidir an gá atá ann aire a thabhairt don timpeallacht a fheiceáil in **dhá** cheann de theagaisc na reiligiún domhanda sa liosta thuas. (40 marc)

- b) *Tugann tuiscint reiligiúnach ar an gcóir ar chreidmheach aghaidh a thabhairt ar na cúiseanna a bhaineann le héagóir.*

Pléigh an fhianaise don ráiteas seo agus déan tagairt don ghaol idir an chóir agus an tsíocháin i dteagasc ceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

- ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (40 marc)

ROINN G ADHRADH, URNAÍ AGUS DEASGHNÁTH

Freagair a) agus b).

- a) Déan cur síos ar **dhá** shampla den chaoi a ndéanann gnéithe a bhaineann le háit adhartha áit bheannaithe di do bhaill de cheann amháin de na reiligiúin dhomhanda seo a leanas:

- ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (40 marc)

- b) Cuir i gcomparáid an ról ag an machnamh sa tslí a ndéanann creidmhigh adhradh in **dhá** cheann de na reiligiúin dhomhanda seo thíos:

- ◆ AN BÚDACHAS ◆ AN CHRÍOSTAÍOCHT ◆ AN HIONDÚCHAS
◆ AN tIOSLAMACHAS ◆ AN GIÚDACHAS (40 marc)

ROINN I REILIGIÚN: TAITHÍ NA hÉIREANN

Freagair a) agus b).

- a) Scrúdaigh an fhianaise de chleachtas reiligiúnach Réamh-Chríostaí i láithreán seandálaíochta **amháin** in Éirinn. (40 marc)
- b) Próifíligh an chaoi ar féidir cleachtas reiligiúnach atá le fáil in Éirinn sa lá atá inniu ann a rianú siar go dtí tréimhse Réamh-Chríostaí. (40 marc)

Freagair a) agus b).

- a) ♦ AN BÚDACHAS ♦ AN CHRÍOSTAÍOCHT ♦ AN HIONDÚCHAS
 ♦ AN TIOSLAMACHAS ♦ AN GIÚDACHAS

Mínigh conas a d'fhéadfadh an tuiscint ar chruthú an domhain/an domhan nádúrtha i gceann **amháin** de na reiligiúin dhomhanda thuas tionchar a imirt ar mheon a gcuid ball i dtreo an ghéarchéim éiceolaíochta sa lá atá inniu ann.

(Foinse: Arna chur in oiriúint ó Shutterstock.com)

(40 marc)

- b) *Is féidir go spreagfadh a gcreidimh reiligiúnacha eolaithe chun iontas an domhain a chruthaigh Dia a aimsiú.*

Pléigh an fhianaise don ráiteas seo agus déan tagairt do shaothar Galileo nó Descartes.

(40 marc)

Leathanach Bán

Leathanach Bán

Leathanach Bán